

Glimtar från Gryt

När två svenskar träffas så kräver den omedelbara artigheten att man först berättar för varandra huruvida vädret är, om solen skiner, vilken vind det blåser, osv. Även om var och en vet detta förut. Likaså börjar alla ortsmedlemmar med att berätta hur långt det är liden på kalenderåret efter de tidens tecken, man har att tyda. Antingen formar man den upplysningen ur egen fatatur, eller också föresöker man återge vad någon föregående har skrivit. Så börjar vi också i dag med att konstatera vad alla vet i förväg, dvs. att Gryt varit mycket vant till nederbörd under den gångna sommaren. Vi är långt efter andra orter i det fallet. Vad som också är långt efter sin tid är, besvärligt nog, även vår väg till Valdemarsvik. Där är fortfarande tillskadorna kvar, trots den höga sommartemperaturen. Om de endast vore fråga om den trafik, som här samman med socknens eget näringsliv, skulle likgiltigheten inför en bygd, som ligger så långt borta, vara förståelig, men nu har man ju att räkna med en rätt livlig turisttrafik ut till Fyrudden och skärgården, och slutligen och synnerhet Östergötlands fiskförsäljningsförenings tunga transporter, detta senare till stor del under snösmältning- och tjällossningstider, vilket nästan kräver ett vägunderhåll av högre kvalitativ art är det som nu praktiserats.

För att sedan kunna övergå till att tala om årsväxten efterhör vi här befallningsman Uno Karlsson på Abäcksnäs säteri ser på situationen. Ja, rapsen är nu färdigskördad, säger han, den blev omkring medelmåttig och får nog betraktas som den mest gynnsamma av årets grödor. Detta beror till stor del på att den här växt på muljordar, som ej så lätt torkar ut, utan kunnat bevara vårmusten. Sämre är då höstvetet, vilket må-

te rubriceras under halv skörd. Kvaliteten är god, men dels tunnade det ur för mycket under våren, dels blev axbildningen hindrad av torkan. Samma är förhållandet med vårvete och havre, där kan man inte heller beräkna halv skörd. Och det är ju inte att vänta annat av en sommar utan någon nederbörd under hela växt-

tiden. Sämst är potatis och rotfrukter.

Ett svårt problem just nu är fodertillgången. Betena är torrbrända, återväxten på vallarna uteblev helt, och för att tillgodose djurens näringsbehov har vi fått tillgripa den redan förut så knappa tillgången på vinterfoder. Så det är inte bara det direkta skörderesultatet, som påverkas av sommartorkan, utan den nu uteblivna fodertillgång som man annars alltid haft att räkna med av betena under de sista höstmånaderna. Och, som sagt, den knappa höttillgången hade behövt sparas till vinterfoder.

Och arbetet med vatten- och avloppsledningar fortsätter. Allt mera mark läggs under grävskepans järnkäftar, allt flera kanaler blir det i olika riktningar. Just nu är vallgraven kring kommunalhuset i vardande, och den ser verkligen mycket respektabel ut. Vad som särskilt kan antecknas till protokollet är att sprängsten och överflödigt fyllnadsmateriel fraktas till Årsviken och tippas där den i ve-modig hägkomst bevarade Rågetedalsbryggan en gång var belägen. Det är med en stilla undran man frågar sig om det är bara en bekväm avstjälpningsplats eller om det stundar en nydaningens tid därnere. Som Carl Larsson i By en gång skrev i ett annat sammanhang: Ligger historien bakom oss eller väntar den frammanför?

V. N.

Lördagen den 17 september

28 sekundmeters höststorm tog ålhomnor vid Harstena

VALDEMARSVIK (ÖF) En våldsam höststorm lamslog "skärgårdsarbetet" under fredagen. Det friskade i bra hela dagen och kulmen noterades vid 16-tiden då man vid meteorologiska stationen på Harstena uppmätte hela 28 meter per sekund. Busvädret gick hårt åt fiskarens ålhomnor, som släppte från land och många av dem har man nog sett för sista gången.

— Den är hård den första höststormen, sa Ake Ivarson, när vi efter stormens kulmination fick kontakt med Harstena. Nå-

ra björkar har blåst omkull och sjön är fantastiskt hög. Tärnskåret här utanför, som väl är in- emot 6 meter över havsytan och 75 meter brett, syns inte på annat sätt än att det "ryker" över hela skäret.

Ålhomnorna har slitit sig och det medför säkerligen stora förluster för fiskarna. Somliga har försvunnit och dom som inte slitit sig helt har gått sönder, så det blir att se över redskapen och reparera så gott det går efter stormen. Konstigt att den blev så hård med detsamma, slutade Ake Ivarson.

Även från Häradsjär rapporteras våldsamt oväder på Neptuns domäner.

Glimtar från Gryt

Längst inne i Årsviken i Gryts skärgård ligger en liten idyllisk stuga uppe på en bergkulle, även den kallad Årsvik. Den beboddes till för några år sedan av en syskontrio, Kalle, Helmina och Augusta Andersson. Kalle var målare, Helmina och Augusta sömmerskor. Det var enkla vardagsmänniskor, lite originella kanske, men fromma och förnöjsamma. Nu har de gått till sina fäder, och den lilla stugan äges av en överdirektör Lundgren i kartverket. Och nu ligger den så tyst och stilla och bidar vintersömnen. Och motorbåten väntar att få komma under tak hos båtbyggare Gunnar Leijon.

Inför den stundande omröstningen om höger- eller vänstertrafik kan det måhända vara av intresse att höra några röster från bygden, i synnerhet de vilka tillbringar sin arbetsdag i bilen, våra trafikchaufförer. Det är först lastbilsägarna Gerhard Rosenberg, som kommit med sitt omdöme — Vi har inte råd att offra så många människoliv och så mycket pengar: som en omläggning till högertrafik skulle komma att kosta. Pengarna behövs bättre till vägarna, det har vi här i Gryt erfarenhet av. Och vad är meningen med all denna propaganda för högertrafik? Skall inte var och en rösta efter sin egen övertygelse? Då skulle det väl vara propaganda för behållande av vänstertrafiken också. Meningen med omröstningen är väl att få veta allmänhetens åsikt och inte bara det s. k. högerfolkets.

Nästa röst är hr Arne Johansson, också han lastbilsägare. Han svarar kort och gott: — Pengarna behövs bättre på vägarna, omläggningen är en onödig utgift för närvarande.

Omnibussägaren Martin Bergström är på semesterresa, men hans chaufför förklarar samtliga, att de håller på vänstertrafik.

Chaufför Herman Lindgren har persontrafik anser att

lämpligt att denna omläggning gjorts under gengastiden, ja den varit lättare att genomföra. För min del tror jag nog att det alla fall blir högertrafik för eller senare. Går det inte igenom, så kommer dom nog igen.

Så har vi två privatbilägare, kommunalfullmäktigeordföranden Gunnar Eriksson i Målma och lantbr. Eric Peterson i Sandvik. Hr Eriksson anser att högertrafiken blir en följd av utvecklingen och de internationella trafikförbindelserna, men ställer sig mycket tveksamma med tanke på de ekonomiska konsekvenserna. Hr Peterssons håller på vänstertrafiken. Vi har annan användning för dessa pengar, säger han och påpekar i likhet med hr Rosenberg det ensidiga i de s. k. högerfolkets propaganda.

Den sista rösten är politiska Sigurd Johansson. I princip är det nog riktigt med högertrafik säger han, men det blir en all för stor och allt för dyr apparat. De kostnadsalkyler som gjorts, kommer inte att hålla och så ansträngda som våra statsfinansier redan är, har vi inte råd. Och blir det högertrafik, kommer vi i alla fall att i de kritiska situationerna handla instinktivt och oreflekterat och kasta oratten efter gammal vana. Och då är olyckan där.

Och byggnadsverksamheten för går. Reparationen av Gryt kyrkoherdeboställe har nu slutförts, och tack vare att densamma gjorts med pietet och omsorg har den traditionsrika byggnaden i sitt nya skick kunnat förenas med den gamla förnämliga stilen med den nya tidens bostadsstandard. I en församling som Gryt, där någon frireligiös verksamhet aldrig kunnat slå rot, har kyrkan av ålder varit det andliga livets kraftkälla, och där är också prästgården församlingens anliga hem, där råd och tröst meddelas och dit yttervärldens k och småsinne aldrig nått, där atmosfären är signerad av den Gudsfrid som dröjer kvar för

